

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
Hát óra . . . 5 K. — f.
Három óra . . . 2 K. 50 f.
Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
Nyilttíri közlemények garmond-soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk összeköttetésben levő hird. irodák árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

ELŐLŐ SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Lakbérosztályok.

A törvényhatósági jogú és rendezett tanácsú városok kiküldöttjei a héten tartották meg kongresszusukat, amely azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy mi módon lenne leghelyesebben felhasználható azon két millió korona, amit a kormány átmenetileg beállított a városok közigazgatási költségeinek fedezésére. Az értekezlet csaknem egyhangulag annak a nézetének adott kifejezést, hogy ez a két millió korona legelőszőrűbben a tisztviselők lakbérének kiegészítésére volna fordítandó, hogy így legalább ez a javadalmazásuk megközelítene az állam és megyei hivatalnokok lakbéréét.

Ez volna véleményünk szerint is a leghelyesebb. Azonban ez az intézkedés is csak akkor lenne kifogástalan, ha az állami lakbérosztályok a tényleges viszonyoknak megfelelő kategóriába soroztattak volna. Az egyes városokat a miniszteriumban a házbéradó-vallomások alapján sorozták osztályokba s így megesezt az nem egy várossal, köztük Léva városával is, hogy félremagyarozott és sablonszerűen szerkesztett kimutatások alapján csaknem az utolsó lakbérosztályba soroztatott. Ennek fogva a Léva városában működő tisztviselők nem kapnak nagyobb lakbért, mint Aranyosmaróton, Ipolyságon vagy mondjuk Oszlányban. A különbséget nem tudják észrevenni a város és a község között, ami egyébként nem is csodálható, amikor a posta és távirat igazgatóság által kiadott telefon előfizetők névsorában Aranyosmarót, mint város szerepel, s Léva a járásba osztott község gyanánt van feltüntetve.

S ha már most tekintetbe vesszük azt, hogy a törvényileg történt megállapítás 10 évre szól és hogy a megszabott összeg korántsem fedezi már ma sem a háziurak által követelt házbért, ellenben a steigerolások határát megszábní továbbra is korlátlanul övek a hatalom: előttünk áll leplezetlenül lakáskérdésünk megoldásának nagyon is siralmas és szomorú képe.

Amint jól tudjuk azt, hogy a lakbérék megszabásának alapjául a rendes viszonyok mellett, csakis a házbérvédelem-adóvallomás szolgálhat; éppen oly jól tudjuk azt is, hogy Léván a házbéradó vallomások kétes hitelük miatt a legkevésbé sem alkalmasak az állami tisztviselők lakbérének megállapítására; mert vagy nem tájrák fel a valót, vagy pedig olyan szükséglakások bérösszegét tűntetik fel, mely csak szorult kényszer-

okból tört, de egy államtisztviselő állásához mérten szabályszerűen megillető lakás feltételeinek végképpen meg nem felelnek, s így csakis egy már régen nélkülözve tűrt tarthatatlan állapotról tesznek tanuságot, melynek megszüntét egy igazságos lakbér-szabályozástól joggal remélhettük.

Minden intelligens ember (az állami tisztviselő is tán e kategóriába esik) igényt tarthat (az államtisztviselőt meg szabályszerűen megilleti), egy tágas, világos, száraz és állásához mért kényelemmel bíró teljes mellékhelyiségekkel rendelkező lakásra. A lakbérosztályok megállapításánál alapul vett 3 szobás lakásnak az előadott feltételekkel feltétlenül bírnia kell, következésképpen az ilyen lakás házbérösszegét fedeznie is kell a szabályozás szerint meghatározott lakbérösszegnek. Már most azt szeretnők tudni, vajjon akad-e majd egy is azon háziurak közül, kik az adóbevallásban 3 szobás lakásukat oly csekélyre taksálták, egy teljes és modern három szobás lakást 400—450 korona árban bérbe bocsátani hajlandó? Mi azt hisszük — nem!

Az államkormány persze nem hibás, mert nem lehet tudomása azon anomáliákról, hogy itten egy-két szobás lakás közé ékelt öjtét — lomtárnak, de sem nappali, sem éjjeli tartózkodásra, már egészségi szempontból — nem alkalmas lyuk, háromszobás jellegűt nyer.

Elodázhatatlanul intézkedni kell az iránt, hogy Léva városa a tényleges állapotnak megfelelő lakbérosztályba jusson.

Ép a múlt számunkban tettük szavá a tisztviselői lakások építésének kérdését. Kiemeltük, hogy a tisztviselők részére alkalmas lakások volnának építhetők a tisztviselő leköntendő lakbérére felveit amortizációs kölcsönből. Tekintve azonban, hogy az építkezési költségek a lakásviszonyokkal szoktak arányban állani, s hogy az utolsó tíz év alatt hihetetlen áremelkedés tapasztalható minden téren, kétségkívül e kérdés megoldásánál nagyfontosságú szerepe van a lakbérosztálynak, vagyis, hogy a tisztviselő kap-e annyi lakbért, amely az itteni viszonyoknak megfelel, amelyre számadásainkat alapíthatjuk.

Oda kell tehát törekednünk, hogy városunk magasabb lakbérosztályba jusson, mivel eddig a tíz évenként eszközölt sorozásnál elmulasztottuk a szájunkat kinyitni s ott, ahol az osztogatás történt, igazunkat bizonyítani.

Panem . . .

Hazánk önálló kenyérkeresetre utalt dolgos népe sóvárögva várja az időt, amikor az országnak lekötött és saunnyadó erői felszabadulnak és új tápláló ereket nyitnak a mindennapi kenyér biztosításához.

Sajnos, Kánaán voltunk mindig, de a saját zsirunkkal nem tudunk mit csinálni. Ma sem vagyunk sokkal különben. Hiszen Magyarország gazdasága ma is parlagon hever, népünk sorsa hasonlatos azéhoz a milliomoséhoz, aki betegség folytán kincsei mellett éhen hal. Bővében vagyunk a természeti kincseknek, amelyek hozzáférhetetlenek; a magyar értelem és a magyar munkáskéz a külföldön megbecsült és szívesen látott értéket jelent, míg idehaza alig tud száraz kenyeret keresni.

Nincs osztályunk, amelyik panaszokat ne hallatna. A gabona potom áron kél és a kenyér drága. Az áru a kereskedő, az ipari portéka az iparos nyakán marad és az aryaq folyton drágább. A munkabér magas minden kereseti szakmában és mégis ezer, meg ezer munkás nyomorog. No aztán ott van az adó, amely ránehezedik minden emberre és tárgyra és boujolult, mint a binár, amelyből bajos kikeveredni.

Mai viszonyaink között lassankint általános lesz nálunk is az a felfogás, mely a munka szimbólumában látja a polgári erények dicsőítését. Az új idők fundamentumába tehát a munka dicsőítését kell befektetni. Mint hajdan a véres kardot, úgy kell most meghordozni az országban a munkás zubbonyt, hogy ennek láttára a hangos dologkerülők zajos lármaja elnémuljon.

Kenyérmunkát, kenyérprogramot vár az ország.

Enek a felfogásnak a jegyében indul meg az az újabb mozgalom, mely egyelőre egy szervezett iparospárt megalakítását célozza.

Risúnkról csak örömmel látjuk, hogy az a kerges tenyerű, verejtékes munkából élő s a hazafiasság tereen mindig előljárt iparososztály, mely sokkal fokozottabb mértékben küzd a megélhetés nehézségével, mint a társadalom többi osztálya, kezd kibontakozni az üres frázisok szuggesztív-jának hatása alól s megunva a meddő közjogi vitákat s a papiroson levő ugynevezett nemzeti vívmányokat, rálep a józan realizmus talajára, belátván azt, hogy ma már a békés alkotó munkásságban és nem az üres urjongatásban rejlik a hazafiasság.

Nem tudjuk: micsoda szervezet kíván lenni az új alakulás, miképpen kontemplálják annak vezetői működésük kereteit, azt sem kutatjuk, micsoda háttér csirázta ki a mozgalom magját, de már magában az idea, a gondolat olyan, hogy nem haladhatunk el mellette szó nélkül s rá kell mu-

tatnunk arra, mint a felfogások tisztulásának jellegzetes eszimpptomájára.

Meg kell állnunk e jelentős mozzanat előtt, mely a „*panem et circenses*” jelzavából szokatlan realitással a kenyeret ragadja ki, átadván a politika cirkuszjátékait a mult lomtárának.

Érdeklődéssel várjuk a mozgalom fejleményeit, mely helyes pontból indul ki s reméljük is, hogy nem fog ferde utakra tévelyedni.

Leszögezzük a világot mozgató óriás betűket: *Panem*.

Mert ez az öt betű a függetlenség, a hazafiasság, a boldogulás elengedhetetlen feltétele.

Hiába teszünk éles közjogi distinkciókat, hiába verjük mellünket féltéglával, hogy így meg úgy, majd megmutatjuk az egész világnak és a többi, viselkedésünk jámbor szeszátvárság marad, míg a kenyérgörbe fontossága bele nem fészkel magát a lelkebe s el nem foglalja méltó helyét ebben a nagy pipájú, kevés dohányu országban.

Mert amíg kenyere nincs a népnek, keresete az iparosnak és kereskedőnek, amíg terményeit nem tudja értékesíteni a mezőgazda, addig ne is álmodjunk önálló, független, hatalmas Magyarországról, mert keserves lesz ébredésünk.

Gazdasági házi ipar.

A mai munkásigényeknek, követeléseknek teljesítése egyenesen a gazdák romlására vezet s megfordítva, a munkás helyzete a folytonosan emelkedő drágaság miatt, tarthatatlan, megélhetése forog sok tekintetben kockán. Alig van ma olyan ember, aki ne látná be, hogy ezen a tarthatatlan helyzeten, kölcsönös s méltányos megegyezéssel segíteni kell.

A munkások tulajgázott követelése a munkaidőre vihető vissza. Tudvalevő, hogy

kivéve az állandó szerződéssel bíró munkásokat, egy nagy rész az évnek majdnem felén át munka nélkül van s így ezek a rendszer gazdasági munkaidő alatt igyekeznek a maguk részére olyan bért kikötni, amely mellett biztosítva tudják megélhetésüket arra az időre is, amikor a gazdasági dolog szünetel. Itt kell első sorban segíteni, itt kell olyan módokról s eszközökről gondoskodni, melyek által mindenki tisztességes munkája árán szerzett keresményéből biztosíthassa maga és családja fenntartását s ne utazzék a birtokosságnak a kizsákmányolására.

Gazdasági házi ipar létesítése az első legfőbb feladat. A mai háziipari foglalkozásnál a termelés teljesen szervezeten. Hogy például többet ne említsünk, a csomagoszóló nagytermelők kosárszükségletüket kénytelenek külföldről fedezni, minthogy az itteni munkások nem képesek a tömeges megrendelést teljesíteni, nincsenek berendezve a nagy termelésre. De ilyen szervezeten a termelés másnemű háziipari ágaknál is. A keresett cikkek nem állanak a megkívánt formában és kellő mennyiségben a fogyasztó rendelkezésére. Azon helyek kivételével, amelyek megrendelésre dolgoznak, a házi iparral foglalkozók a termelésnél minden módszer nélkül járnak el s a legtöbb esetben még a helybeii piac igényeihez sem alkalmazkodnak. Már pedig a fogyasztónak meg van a maga igénye s ha valamit pénzt ad, attól megkívánja, hogy az céljának megfelelő s használható legyen.

A gazdasági háziipari foglalkozás egyik lényeges nehézségét képezi az is, hogy a munkás a legtöbb esetben még a legkedvezetlenebb eszközt is nélkülözi s az ilyen formán előállított tárgyak amellel, — hogy sok fáradsággal készülnek, formátlanok s a keresletnek nem felelnek meg. De meg a tömeges termelés jobb eszközök nélkül el sem képzelhető. A házi iparral foglalkozók nagyrésze az üzleti szellemet hiből sem ismeri s ha csekély számú készítményt helyben nem tudja értékesíteni, bizony az a nyakán vész. Legjobb esetben egy élelmes vállalkozó zsákmányává lesz, ki értékén jóval aluli árban egész vidék készítményét összeharócsolja s busás haszonnal

értékesíti. — A forgató ritka esetben áll összeköttetésben a termelővel, sokszor még az első vásárlóval sem, hanem a harmadik, negyedik kezéből szerzi be szükségletét. Ilyen értékesítés mellett midőn annyi közvetítő díja terhel, képzelhető, hogy mi jut a készítőnek. Ilyen értékesítés mellett a munkadij olyan csekély, hogy a munkásnak tényleg nem érdemes ezzel az iparral foglalkozni.

A házi ipar fellendülését nagyon hátráltatja az is, hogy a készítő kész munkájának az árát azonnal akarja. Nálunk, pedig tudvalevő, hogy a kereskedők túnyom többsége hitellel szokott vásárolni, már pedig háziipari termelő hitelt nem nyujthat, hiszen napról-napra él s így a kereskedő megy külföldre vásárolni, hol bőséges hitelt kap, ha kell, hosszú időre is.

Ezt az akadályt kell először is elhárítani s akkor a háziipar fejlődése biztosítva lesz s a munkáskérdés is méltányos megoldást fog nyerni. Hiszen háziiparral szegény emberek foglalkoznak s azok is leginkább télen s ha bajukon segítve lesz, gazdasági munkásaink nagy része téli munkához jut, magának akkorra is tisztességes keresetet tud biztosítani s így nem fog folyamodni olyan módhoz, amellyel a birtokos osztály romlását idézi elő. Igaz, hogy a gazdasági háziiparral is mezőgazdasági munkásaink csak egy részét tudnánk téli munkával ellátni, de ez nem azt teszi, hogy az illetékes tényezők épen ezen ok miatt szemet hurynak a kérdés előtt. Hogy milyen intézkedések szükségesek ide, ezt épen a fentemlített hiányok mutatják meg. Szervezni kell a termelést olyan alapon, hogy a gazdasági iparral foglalkozó munkások olcsó hitellel láttassanak el oly cébből, hogy a munkához szükséges eszközöket és anyagokat beszerezhessek, nagyobb megrendelésekre teljesítésre vállalkozhassanak s hogy munkadijait készítményeikért azonnal megkaphassák. A termelésnek ilyen eszközzel s szövetkezés útján lehetne a legsikeresebben keresztülvinni. Szövetkezés útján a munkások pénzhez juthatnak s a szükséges anyagok nagyobb mennyiségű s így olcsóbb beszerzésére is van lehetőségük és meg van adva a mód egyöntetű, tömeges kezelésre s tömeges áruknak kedvezőbb értékesítésre,

T Á R C A.

A mi utcánk bolondja.

Írta: Jaross Ferenc.

Öt évtizednek multja áll ugyan mögöttem s ezt a multat és annak eseményeit jól ismerem, mert a letolyt idő alatt városunk minden mozzanatát élénk figyelemmel és érdeklődéssel kísértem. Ez azonban engem ki nem elégít, mert csak arról írhatok, amit magam tapasztaltam, vagy amit biztos forrásból hallottam.

Még igen sok, általam ismeretlen és mindnyájunkat közelebből érdeklő dolog kerülhet e rovat alatt a nyilvánosság elé, ha a Barsnak olvasói akár közvetlenül, akár közvetve adatokat nyujtnak nekem ezek megírásához.

Minden, még a legesekélyebbnek látszó közlésért őszinte köszönetemet előlegezve, — kérem, hogy menjünk most át a *mi utcánkba*, ahol bemutatom a mi szerencsétlen bolondunkat, aki jobb sorsot érdemelt volna meg.

Azoknak, akik Léván, a belvárosban laknak, nem kell messzire fáradniok, hogy a mi utcánkba érjenek. Sétáljanak át a vár és várhegy között tört szoroson, a *bagolyvár* alatt, ahol jó időben csak fűj és fűtyil a szél, de zord időben nagyokat süvit, — és elébük tárul a mi utcánk, amely ma tudvalevőleg a *Kohári* nevet viseli.

Történetünk idejében ez az utca sok mindenről volt nevezetes. Hogy miről? elmondom sorjában.

1848 előtt még külön bírója volt. Az utolsó, *Bajusz József*et, utcánk legmagasabb és legerősebb alakját, mint öreg embert, én is ismertem.

Utucánk lakosai többnyire a felső vidékről vándorolván ide, még a mult század közepén is túnyomóan tótul beszéltek; de beszédüket sűrűn keverték magyar szavakkal. Ha pedig magyarul társalognak, a szavak fele bizonyosan tót keverékből állott. A két nyelv összezagyválásában kivált az asszonyok remekeltek, akiknek már akkor is megvolt az a szokásuk, hogy többet beszéltek, mint a férfiak.

Hogy csak egyetlenegy példával ilusztráljam a hegylajiak azon időbeli beszédmódját, idézem egy anyának fiához intézett következő figyelmeztetését:

— Jankócska! Ott van a frustyikod a mürikon. Papád meg, osztengat vihanyád ki a libákat a huszapaszára!

Ez magyarul annyit tesz, hogy: Janika! Ott van a reggelid a falacsán. Idd meg, azután hajtsd ki a lúdakat a libalegelőre!

A házak közül csak hatsok volt faszindelyből a teteje, a többi szalma födte. Az utcának a hegy aljában épült során 24 házának nem volt kapuja. Az egész városban itt merült el a sokszor tengelyen felül erő sárban a legtöbb szekér.

Akkor csak az *Úri* — a mai Széchényi-utca ékeskedett nálunk macska- és kutyafej alakú kövezettel. A járdát ezen utcában is a házak mellé lefektetett vagy dútkkel felállított lapos és nem lapos kövek

képviselet. A város többi utcáiban nyáron a feneketlen por, őszkor és tavasszal a mérhetetlen sár pótolta a mai aszfaltot.

Az *Úri-utcának* kövezete részben a nagy templom tornyának anyagából került ki. Ugyanis 1808-ban július hó 23. és 24-én iszonyú tűzvész pusztított Léván. A belvárosnak több utcája teljesen leégett. A tűz által elhamvasztott épületek között volt a plebáni templom is, amelynek tornya szintén a tűz martalékaul esett és a harangok is elolvadtak.

A templom rövid idő múlva újra tető alá került, de a tornyot — pénzhány miatt — nem tudták helyrehozni. Üszkös falival néhány évig meredt az ég felé a végre is, mert a dűledék falak közveszélyessékké váltak, — lebontották és a kőanyagot az utca kikövezésénél használták fel.

Később, amikor a harangok elkészültek, egy alacsony és formátlan faalkotmányban helyezték el azokat, amely évtizedeken át igen gyakran a városi cigányok tanyájául szolgált és a templom tövében posványos környezetével hosszú ideig tisztelenitette a városnak legszebb részét. A haranglábakat akkor rombolták le, amikor a templom mostani két csinos tornyát kapták.

Ezek a tornyok — diszül szolgálván a templomnak és a városnak — első sorban *Báthy László* prépostnak — a kulturális téren létesített más nagyszabású és értékes alkotásai mellett — rendkívüli büszgalmát és jóízűségét dicsérik. Ő alakította a *Tornyóépítő-Társulatot*, amely társulat tagjai

rendelkezésekre áll az o'csó hitel munkadíj előlegre, sőt az értékesítésnél a kereskedőknek nyújtandó hitelre is. A szövetezeket megrendeléseket, vállalatokat szerez tagjainak, felkeresi a piacokat és segélyt nyújt versenyképes árakat előállító munkásainak. Hol a szövetezeket alapításához az alapfeltételek hiányoznak, ott a község és a hatóság feladata, hogy házi kezelésben munkatelepeket létesítsen, ahol a mezőgazdasági munkák szüntelése alatt a gazdasági háziiparral foglalkozó munkások mindazon előnyöket élvezhessék, melyeket a szövetezés nyújthat. Igen természetes, hogy a munkások ezen termelő szövetezetei, községi munkatelepei az állam, a törvényhatóság, községi testületek, gazdasági egyesületek részéről a legmesszebbmenő anyagi s erkölcsi támogatásban részesítsendők. Hiszen a tapasztalat azt mutatja, hogy alig van év, amikor az állam, a törvényhatóságok és községek télvizidején ne lennének kénytelenek a munka és az ezzel járó kereset hiány miatt nagymérvű segélyt kiosztani s ez az alalmazásosztatás pedig a bajt még jobban elmérgesíti. A foglalkoztatási tereknek ilyen irányú kiszélesítése hathatós módja a munkáskérdés megoldásának.

Igy fog nyerni békés megoldást az a veszélyes ellentét, amely a birtokos osztály és a munkások között ma már fenyegető módon kiélesedett s mely, ha továbbra is megmarad mostani állapotában, az egyik félnek káros romlására fog vezetni feltétlenül. A tisztességes munkával biztosított megélhetési mód olyan erkölcsi kényszer, minden emberre nézve, mely elől a maga romlása nélkül ki nem térhet s ha mégis kitér, akkor a felelősség önmagát terheli. Addig azonban mindnyájunk ez a felelősség. Ha a mindennapi élet oly megélhetési nehézségeket állított ma minden foglalkozási körben élő ember elé, amelyeket legyőzni a saját erejével és tehetségevel nem tud, segítségére kell jönnie a köznek, az egészséges s lehetővé tenni, hogy ne csak egyik-másik, hanem minden téren a becület és tisztességes munka s az ezzel járó anyagi előny biztosítéka legyen a megélhetésnek.

Ez a törekvés leendő a legbathatóbban ellenmérge a minden téren erősen grasszáló szociális tuhajtásoknak, ezzel szüntethetjük meg, vagy legalább egyelőre csökkenthetjük a sok kivándorlást s ezzel szállítjuk le

sorában szép számmal voltak képviselve a többi felekezettek hívei is, ami legkezebb bizonyítéka annak, hogy nálunk a négy felekezet nemcsak türelemmel viseltetik egymás iránt, a legjobb barátságban és egyetértésben él, — hanem a szükséghez képest anyagilag is készek egymást támogatni.

A lévaiakat tornyot nélkülöző templomukért sokat bosszantották. Azt fogták rájuk, hogy a tornyuk *Nyitván* van, mert ott csakugyan volt egy torony, amelynek nem volt temploma.

Az Úri-utcának páratlan rosszasága közele 1889. szept. hónapjának 18., 19., 20. és 21. napjain *Tisza* Kálmánnak türelmét is erős próbára tette, aki a jelzett napokon a dunáninneni reform. egyházkerület gyűlésére jött hozzánk és a tanítóképzőben volt szállva. Innen naponkint többször kellett a ref. templomba sétálnia, ahol a gyűlések tartattak. Minden egyes utja alkalmával szóba hozta a *macskafejeket*. A bucsuzásnál pedig azt mondta, hogy sok kellőse emléskel távozik Léváról, de a rossz közeletet sem fogja egyhamar eltelejteni.

Őszintén sajnáljuk, hogy a gyűlés nem egy évvel később volt megtartva. Akkor már aszfaltjárdákkal vártuk volna a nagy és kiváló vendéget.

Folyt. köv.

a méltányos néveura a munkásoknak, különösen a mezőgazdasági munkásoknak részben a néhez megélhetési viszonyokban rejli, részben pedig a szociális féktelen izgatások által felcigázott és tuhajtott követeléseit.

Különfélek.

— **Barsvármegye közigazgatási bizottsága** f. hó 13. an tartotta havi rendes ülést a vármegyeház nagytermében. Simonyi Bela, főispán, szabadságon lévén, az ülésen Mailath István, alispán, elnökölt. Jelen voltak Bathy László, Dr. Bottka Győző, Dombay Vilmos, Kosztóányi Sándor, Levaticus Gusztáv, Zsamenák Sándor és Zongor János bizottsági tagok, továbbá a főorvos kivételével az összes bírádók. — Az alispáni jelentés tudomásul vétele után, a jegyzői kar referálta el az ügydarabokat, közük Kelecsényi Rataei felbuzzását a kassai iskolai adó ellen, melyet a bizottság egyhangulag elutasított. — A kir. pénzügyigazgatóság jelenté, hogy a folyó évben csaknem minden adónemben tetemesen kisebb összeg folyt be, mint az elmúlt évben. Ez az oka, hogy több helyütt a felelősség kimondását kellett kérnie. — A kir. tanfelügyelő a vármegye területén engedélyezett államszegélyekről tett jelentést, melyekkel az államszegély fizetés kiegészítés és korpóciók címen több mint százezer korona összegre emelkedett. — A kir. ügyész, kir. főmérnök és állatorvos jelentésének tudomásul vétele után az alispán azon községek kérvényéről emlékezett meg, melyek a nagy jégverés miatt kedvezményes vetőmagot folyamodtak a földművelésügyi miniszterhez. A miniszter távirati uton hajlandónak mutatkozott a jégvert községeknek 2 évi kamatmentes kölcsönt engedélyezni a vetőmag beszerzésére, ha a főispán és alispán személyes anyagi felelősséget vállalnak a községekért. A bizottság megütközéssel fogadta ezt a szokatlan eljárást és hosszabb eszmecsere után Levaticus László, községügyi előadó és Bathy László, bizottsági tag, indítványára elhatározta, felír a miniszterhez, hogy vagy engedélyezzen a miniszter a szegény, kárvallott gazdáknak a minisztériumnál levő vetőmagalapból 30% kedvezményes kölcsönt vagy adjon két évi kamatmentes kölcsönt, de ne kösse azt oly sivhetetlen feltételhez, hogy a kölcsönökért a főispán és alispán személyes felelősséget vállaljanak, mert ez nem lenne egyéb, mint a segély egyszerű megtagadása. — Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést 12 órakor befejezte.

— **A lévai új tanítóképzőintézet.** Már meg lesz. *Földes* Ede, budapesti okleveles építész, akit a vallás és közoktatási ügyi miniszter a lévai állami tanítóképző terveinek sürgős elkészítésével megbízott, a múlt héten városunkban időzött. Megnézte a képezde teikét. Összehívatta az intézet tanárkarát, hogy kiki előadja az új épültre vonatkozó szakvéleményét. A tanári testület valóban nagy tudással és modern kívánalmakkal szerelt az állami építész nagy munkájának a megkönnyítésére. *Földes* Ede, építész, rendkívül figyelemmel hallgatta meg az összes előterjesztéseket. Jegyzeteket, rajzokat készítet magának, hogy az új tervezetben lehetőleg mindenben érvényre juttassa a tanárkar bőcs tapasztalatokon alapuló megjegyzéseit.

— **Tankötelesek.** A be nem iratkozott tankötelesek összeírását a város által kiküldött tanítók befejezték. Találtak 181 tankötelest. Ezek legnagyobb részben ismétlődők és iparostanócok. Rendes iskolás gyermek csak 22 nem iratkozott be. Többnyire pusztai beres-gyerekek. Az eredményt meg lehetünk elégedve. A legtöbb szülő törődik gyermekeivel.

— **Csak egy virágszálat!** Hogy csak egy virágszálat adjunk a halottak koszorújából a halál jegyeseinek életük visszaváltására, — ezzel a jelszóval nagyszabású akció indul vármegyénkben és városunkban. Vármegyénk alispánja nemes szívvel indítatva maga vette kezébe a belügyminiszter által engedélyezett könyvrodománygyűjtést. A vármegye összes főszolgabíróit felhívta

közreműködésére. És ennek a buzgóságnak köszönhető, hogy még a legkisebb falucskában is megindult az egyesület gyűjtőtevélyába a gyűjtés. A tarolyok izlése kivitelük: oldalukon ezzel a felirattal: „Adakozunk a tüdőbetegeknek!” Van egy nyílásuk az adomány befogadárára E hó 24-én indul meg a gyűjtés s célja mintegy száz szegénysorsu folyamódó tüdőbeteget azonnal szanatoriumba helyezni, ezenfelül új intézményeket, főleg dispauszereket létesíteni a tüdőbetegeknek. Minden egyes r' dükülben megámlált ésszaget az egyesület hivatalos lapja külön nyugtáz. Örömmel írjuk, hogy az emberszeretet nemes versenyében a mi vármegyénk és városunk előjár s nemeslelkű hőlkgyek a temetői gyűjtést is kezükbe vették. Városunkban dr. Fromauer Ignác ur elnökl'te alatt egy lelkes gárda alakult, mely rendezni fogja a temetői gyűjtést. A bizottság névsorát legközelebb közölni fogjuk. Hiszük, hogy városunk áldozatkész községe tekintélyes összeggel fog hozzájárulni a halál jegyeseinek megmentéséhez.

— **Az első szállítmány** megérkezett. Négy egészséges gyermeket kapott e hó 12-én a *Stefania-árvaház*. Ezek a *cseléd-othon* legelső lakói. S ezzel egy új szociális intézményünk nyílt meg. Kívánjuk, hogy a nőegyesület nemes törekvését siker koronázza.

— **A Koháriak sírboltja** Garamszentbenedeken van. *Ferdinándnak*, Bulgária cárjának, aki magát nálunk csak *murányi grófnak* nevezi, tudomására jutott, hogy nagyanyjának, aki Kohári leány volt, a koporsója már teljesen elrothadt és a drága földi maradványok ócska lábában nyugszanak. A nemeslelkű új cár egészen inkognitóban f. hó 3-án délután 4 és 5 óra között automobilon érkezett Garamszentbenedekre, hogy a családi sírboltot megismerje. Hosszabb ideig imádkozott a hősök hamvainál. Majd megbizta dr. *Haiczl* Kálmán plobánost, hogy tervrajzot és költségvetést készíttessen, mert a sírboltot alaposan renováltatni akarja. A legsürgösebb kiadásokra 10 dbt. aranyat hagyott hátra. A renoválás utánra nagyszabású ünnepeleket terveznek.

— **Áthelyezés.** *Óberth* Sándor vág-sellyei káplán, kit városunk adott az egyházmegyének, *Érsekújvárra* helyezték át.

— **Gyászhir.** Léva város közönségének minden rétegében ismert, szeretettel övezett urasszony haláláról vettük a gyászjelentést. *Szilassy* Cézárné a napokban, október 14-én, életének 51-ik évében *Hodrusbányán* meghalt. — Halál híre nem jött váratlanul, már évek sora óta gyötrő szivbajban szenvedett, enyhülést nyaranta a pormentes hodrusi erdőik ajtajában keresett; itt zárultak le beszélés ajkai és hült ki az ő vidám, melegen érző keble, szíve. — A jószágos „Mici néni”, miként őt a város kicsinye, nagyjai nevezték, nincs többé! A kedves emlékü urasszony halálát nemcsak rokoni, barátjai gyászolják, de a város szegényei, árvái benne nemeslelkű gyámlitójukat siratják. A család gyászjelentése így szól: — Alulírottak szomorodott szívvel jelentjük, hogy özv. szilasi és pilisi *Szilassy* Cézárné, szül. *Veith* Mária, urasszony életének 51. évében, hosszú szenvedés után *Hodrusbányán*, f. é. október hó 14-én este 9 órakor elhunyt. — A megboldogult hült tetemi október hó 16. an, d. u. 4 órakor helyzetnek a lévai r. k. sírkert hullaházából örök nyugalomra, a gyászmise október hó 17-én d. e. 7 és fél órakor a lévai r. k. templomban tartatik meg. Léva, 1908. október 15. *Leidenfrost* Tivadarné, szül. *Szilassy* Mária, leánya. *Szilassy* Cézár dr., *Szilassy* József, fia, özv. *Veith* Henrikné, szül. *Hempel* Karolin, anyja. *Veith* József, fivére. *Szilassy* Cézárné, szül. *Hoffmann* Frida, menyje. *Leidenfrost* Tivadar, veje.

— **Szüreti mulatság.** A Lévai Kath. Kőr múlt vasárnap szüreti mulatságot rendezett az „Oroszlán” fogadó termében. A százszor ledöntésre szánt épület erre az alkalomra megijű, díszbe öltözött. A nagy terem elég jól fűtet az ivlímpák vakító fényében. Egy szőlőugos volt az egész. A padlótól mintegy két méter magasságban keresztül-kasul futottak a fűrtökkel dűsán

megrakott venyigeszálak. Lopás biz' ott volt bőven. A szőlőgerendék is csábitottak; de meg a pásztorok rabságába esni valóságos élvezet volt. Csinos, magyar-ruhába öltözött, az életerőtől duzzadó 5-6 fiatal leány is megragadta a tolvajt és vitték a hegybőre elé, a sarokba, a mustoshordó mellé. Szerencse, hogy az öreg, tíz lépésre látó, óvatosan totyogó pásztorbácsi helyet, nem ezek a szépek őrzik a *Keresztheget*. Így is sok ott a tolvaj; de akkor a pásztorokat is ellopják. Úgy halljuk, a mulatság anyagi sikere nem éppen fényes; de a jókedv határtalan volt.

— **Gyászrovat.** — Vidékünk egyik kiváló nőnevelő intézetének, a besztorcebányai állami felsőbb leányiskolának homlokzatán lengő gyászlobogó hirdeti az intézet gyászát. — *Kerner Péter*, az intézet igazgatója, f. hó 11-én, életének 61-ik évében, a tanítóképzés és a magasabb leánynevelés terén eltöltött 35 évi áldásos működése után elhunyt. — Az elhunytban, lapunk szerkesztője, *Holló Sándor* sógorát gyászolja.

— **A bő szüretnek** mi minden jó és üdvös kibátása van! Hajdanában mily más világ volt, mikor még mozsaras, puffogató szüretnek járták muzsikaszó mellett! Kevesebb ború, több derű. A szőlőajtóról alagyöngyöző istenáldásának szegény és gazdag, gyermek és agg égyaránt örült. E rég nem tapasztalt; istenáldását, meghozta újra az ideai ősz; kedély-iffító hatását mindenféle tapasztalhatják, még az állatok is. Mily szerényen és önelégülten huaták végig az utcákon nem rég Léva város lovascskái az öntöző lajtákat, mintha csak épen szüretéről jöttek volna maguk is. Három száraz, porfelleges nyári hónapot át ábitozunk ez után, s ime a szüretet meghozta. Pedig de elkelelt volna! bizony lajtuk, hogy különösen a makadamos utcákon még másnap is kötvé maradt a por. Tehát: az utca öntözése, ha nem csak úgy látszatra, hanem becsületesen csinálják, sokat ér és legfeljebb minden harmadik napon volna ismétlődő, ha másképen nem lehetséges. Jó volna e szerint, hogy a város gazdája a most szereshető tapasztalatot a jövőben a polgárság javára érvényesítse. Azt hisszük azok a jó párák, melyek e napokban annyi nem várt örömet szereztek nekünk, nem csak a szüretnek hatása alatt, hanem máskor is kifejtik majd e *közhasznu* tevékenységüket, hiszen a jó takarmánynak és az elegendő porcióban jutó zabnak is van ösztökélő ereje.

— **Tűzek.** Pálosnagymezőn e hó 4-én először 11-én pedig másodszor gyújtották fel *Schiffendecker* Ferenc gazdasági épületeit és takarmányát. A kár jelentékeny. — *Elsőhőmoron* f. hó 11-én *Matejesik János* égett le. Háza, gazdasági épületei és sok ingóságok elhamvadtak. — *Baracsán* 6 lakóház, több melléképület és takarmány lett a tűz martalékává.

— **A hölgyek karja.** Egy angol tudós, akinek az a szenvedélye, hogy minden kezügyébe eső dolognak a hosszúságát és szélességét megméri és aztán a mérésekből measseható következtetést von le, most újabban alaposan rájlesztett a gazdag és semmit tevő hölgyekre is. Megdönthetetlen ténynek mondotta ki ugyanis, hogy a dolgozó nem sokkal több hölgyek karja évről-évre vagy legalább is nemzedékről-nemzedékre rövidebb lesz. Ez a rendkívüli tudós férfiú határozottan azt állítja, hogy az emberiség gyöngébb felelnek, ha csak vegyes házaságok vagy valami más események révén változás nem történik, kényelmes és dologtalan életükben pár ezer év múlva egyáltalán nem lesz karja. Ez állítás különben nemcsak a hölgyekre vonatkozik, hanem azon férfiakra is, akik semmiféle sportnak nem hódolnak, egész nap az íróasztaluknál görnyednek és összes testmozgásuk abból áll, hogy elmennek sétálni.

— **Az ultraviolet sugaraknak** behatását az emberi szervezetre már behatóan tanulmányozták és kimutatták, hogy a különböző hullámhosszal bíró sugarak különböző hatásokat eredményeznek. A szem hasonlóképpen nagyon megéri az ultraviolet sugarakat, amennyiben azok a *reohártyán*

gyulladását okoznak. Némi védelmet maga a szemlencse nyújt, mert ez a kérdéses láthatatlan sugarakat láthatókká teszi, azaz fluoreszkál; ez azonban nem tart folytonosan, mert a lencsében levő eme fluoreszkáló-lára alkalmas anyagok felhasználódnak s ekkor az ultraviolet sugaraknak már mi sem állja útját, hogy a *reohártyához* juszanak s ott romboló hatásukat megtegyék. Az ultraviolet sugarak mennyisége annál nagyobb minél nagyobb a fényforrás hőfoka, az újabban alkalmazott fényforrások tehát sokkal gazdagabbak a szemre nézve káros sugarakban, mint a régiak. *Vooge* azt tapasztalta, hogy a napfény sokkal több ultraviolet sugart tartalmaz, mint az elektromos izzó- és ivilmpák, valamint a gázizzófény. Kivételt képeznek csak a *Regina* ivilmpa és a kvarc higanygőzlámpa. — **Altalában**, ha a fényforrások elhelyezése olyan, hogy azok a szemre nézve el vannak takarva, de a munkaszatlatra eső megvilágítás a nappali megvilágításnak megfelelő, akkor mesterséges világításnál kevesebb ultraviolet sugár jut a szembe, mint nappali világításnál. Nem okadatolt tehát az az aggály, hogy az újabban mesterséges fényforrások a szemet megtámadják.

— **Chrysanthemumok.** Azok az utasok és kutatók, kik Japánban megfordultak, régen tudták, hogy a virágzadag keleti szigetszágban a chrysanthemumok csodás nagyságban és megszámlálhatatlan változatban neveltetnek. Körülbelül 32 évvel ezelőtt, angol kertészek odautaztak meggyőződi e csodavirágokról. Tanulmányozták tenyésztését és életmódját. Aiegpompaszabójaktak magukkal hozták Európába Anglaból legott elterjedta a chrysanthemum-tenyésztés Franciaországba és Észak-Amerikába s a sok megkapott eredmény valóságos chrysanthemum-kultuszot teremtett a versenyző kertészek között. Hazánkban *Mühle Árpád*, temesvári cég, kertészeti telepe volt az, hol legelőször neveltek chrysanthemumokat meses nagyságu virágokká, és ugyancsak onnan kerültek ezen óriásvirágok a közönség közé. Tapasztalatait a múlt évben megjelent „*A Chrysanthemum Tenyésztése*”, című művében leírta.

RÖVID HIREK. — **Királyunk a pápának** 50 éves papi jubileuma alkalmából szany feszületet ad. A korpusz 60 gyémántból és rubinból álló keretben van. — **Hat monitorunk** Pétervárad mellett véstetgel. A hajórajnál két őrnaszád van. — **Zepellin** léghajója már elkészült. — **Olcsó lesz a papiros.** A legújabb találmány, hogy *kokurcacsutkákból* ötféle paprosat lehet gyártani. A papiros ára ezzel fog leszállni.

Tisztelt olvasóink! Bizonyára szívesen fognak megismerkedni a „*Scott-féle Emulsió*”-val, mely általában ismert házi-szer, vagyis csukamájolaj, csak hogy az utóbbit teljesen jó ízű és könnyen emészthető formában nyújtja. Gyermeknek különös előszeretettel veszik be a „*Scott féle Emulsió*”-t, mert jól ízlik. Kapható a gyógyszer-tárakban.

És mégis igaz, hogy a legjobb, legmegbizhatóbb házi-szer a valódi „ERŐSŐBORSZESZ”. — Est hallani mindentől, aki egyszer kíséreltet vesze vele. — **Oly ideálisan szerencsés összetételű sósboroszez** ez, amelyet mind azok, kik az „ERŐSŐBORSZESZ”-t tettek meg állandó házi-szerüknek, méltán nevezhetik az egészség örökének, nemcsak azért mert páratlan erősítő hatással edzi a testet, hanem mert tömördeek esetben szolgál csillapítónál. „ERŐSŐBORSZESZ” 30, 40 fillér 1 és 2 koronás üvegekben mindenütt kapható. Póstan 10 kis üveget 3 koronára küld utánvettel, vagy a pénz előzetes beküldése után *Kosmos* Laboratorium Győr.

Tanúgy.

A „*Léva-vidéki R. Kath. Népnevelők egyesülete*”-nek *Garamszentbenedéki* kögyűlésén a magyarbeszéd-tanítás direkt-módszerének bemutatására *Scarba József* előadó által tartott gyakorlati tanítástól;

a.) A cél.

A nem magyar-tanítási nyelvű közszégi és felekezeti iskolákban teljesítendő magyarbeszéd-tanításról az 1907. évi XXVII t. c. intézkedik. Ez a törvény becsületes nyitással megjelöli a célt, — nem mint a magyar nemzet ellenesei hirdetik, hogy ez a nemzetiségi egyént anyanyelvetől van hivatva megfosztani, — hanem a nem magyar-anyanyelvű iskolásgyermek, mint a hazá leendő polgára, jókor megtanulhassa hazája hivatalos nyelvét, ekkép az életben jobban boldogulhasson, magát idegen anyanyelvre dacára több önérettel valihassa magyar polgárnak, érzelmileg vagyis bensőleg, valamint külsőleg közelebből érezze magát a magyar nemzet tagjának.

Ezen kijelölt nemes cél megoldása, vagyis az idegen anyanyelvű polgártársainkkal a magyar polgár eszményének a megértése s az erre való ránevelés, minden kétséget kizárólag első sorban a magyar tanító-ságra hárul. Mert jól mondja a közmondás: „*Ami Jankó nem tanult, azt János nem tudja.*” Vagyis az iskolának, a tanítónak kell becsületes munkát végeznie, hogy ez az eszmény valósággá legyen.

A gyermek is tudja, hogy a vak a színek pompájában nem gyönyörködhetik avagy a süket az elbájoló zenét nem tudja élvezni; így az a szülő is aki átadja a gyermeket az iskolának, nem tudja gyermekére nézve a magyar beszéd becsét értéket elni, ha ő maga úgy érzi, hogy ő csak tót, vagy oláh ember s nem érzi a magyar polgár cím föléimé voltát, ha erre irányuló erkölcsi érület eddig nem igyekeztünk felbresztetni, ha őt ez irányban soha senki erkölcsi beállításra nem vezette. Innen van a sok, nem magyar ajku szülőnek gyermekei iskolázása idején közömbös volta a magyar beszéd-tanítás iránt; sőt egyesek igaztók nékül is valósággal ellenesei a magyar beszéd-tanításnak. Az erkölcsi beállítás tehát ezen a teren fontos dolog! Ezen erkölcsi beállításra való rávezetés feladata már nem hárulhat csupán az iskolára és a tanítóra, hanem különösképpen a lelkészi és jegyzői karra, sőt minden igaz hazafira kötelességeket ró. Hogy eme nem könnyű feladatot az említett tarsiad mi tényezők csak igazi hazafias és nagyfokú emberszeretet mellett segíthetik elő, azt ezen a helyen vitatnom fölösleges. Hogy ez a gyakorlati életben máris így van, örömmel tapasztalhatjuk a mi tót vidékeinken, sőt egész Barsvm-gyében, ahol a szülők az erkölcsi beállítás következtében semmi akadályt nem támasztanak a magyarbeszéd-tanítás útjába, sőt örömet éreznek gyermekeiknek a magyar beszédben való előhaladásán.

Azonban eme tanulságból önként követekez, hogy a tanítónak a magyarul nem tudó szülőnek nyelvét bírnia kell, mert hogy a szülő a tanítónak — akire gyermekét bízta, — igaz emberbaráti szeretetét megismerje, így ezt bizalmával megajándékozza, kell, hogy vele gyermekéről a tanító sokszor, de mindenkor igaz szeretettel, a tayı jóakarattal tárgyaljon, beszéljen. Így vezet-hetjük el a szülőt a legbiztosabban ez irányban az erkölcsi beállításra, mert nyilvánvaló, hogy a szülő érzeni fogja, hogy aki az ő gyermekének önzetlen jóakarója, neki sem lehet ellensége.

Folyt. köv.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátoknak és ismerősöknek kik felejtethetlen jó anyánk, illetve testvér és sógorónő öz. *Losserth Mihályné* elhunytá alkalmával, szives részvételükkel fájdalomunkat onyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Léva, 1908 október hó.

Losserth család.

Hivatalos közlemény.

Hirdetmény!

A népfelkelés jelentéséről.

Az 1893. évi XXXVII. törvények alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek kik a közöhadiseregben, a honvédségben azok póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak; továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lapokkal vannak ellátva folyó év október hó 21-én az Oroszlán rendőrlő nagytermében személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak.

Írásbeli jelentkezéshez a rendőrkapitányi hivatalban „Jelentkezési lap” kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésre nézve a rendőrkapitányi hivatal és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást.

A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelbocsátó levél, kilépti bizonyítvány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó.

Az itt tartózkodó (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása — a népfelkelés némely csoportjainak jelentkezési kötelezettségéről szóló utasítás 7. § 70. pontja rendelkezésének megfelelő 4—10 évsz. 200 koronáig terjedhető büntetéssel, esetleg megfelelő szabadság veszteséggel büntetettik.

Léván, 1908 október hó 12-én.

Kónya József
rendőrkapitány.

6311/1908 szám.

Hirdetmény!

Léva város képviselőtestülete Léva város házi pénztárának és a gyámpénztárnak pénz alapjai és egyéb pénzkészletei gyűmölcsöz elhelyezésére 1909 évre vonatkozólag folyó évi 4503 számú határozatával és név szerinti szavazással a lévai takarékpénztart jelölte meg.

Ezen 15 nap alatt Barsvármegye törvényhatósági bizottságához felebbezhető határozat Léva város tanács irodájában 15 napi közszemlére kitétetett.

Léva 1908 október hó 11-én.

Mácsánszky Lajos
h. polgármester.

6306/1908 szám.

Hirdetmény!

Léva város házi pénztárának és a házi pénztári alapoknak 1907 évről szerkesztett zárszámadását Léva város képviselőtestülete folyó évi szeptember hó 30-án hozott 6220/1908 számú határozatával elfogadta.

Ezen határozat, a számszámokkal együtt Léva város iktató hivatalában 15 napon közszemlére kitétetik azzal a figyelmeztetéssel, hogy azokat az adófizető közhatalos hivatalos órák alatt megtekintheti, s a fenti határidő alatt bármely lévai adófizető a hozott határozat ellen felebbezéssel élhet.

Léva, 1908. október hó 11-én.

Mácsánszky Lajos
h. polgármester.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány

Buza m.-mázasánként 22 kor. 40 fill. 22 kor. 60 fill. — Kétszeres 18 kor. 40 fill. 18 kor. 89 fill. — Rozs 19 kor. 20 fill. 19 kor. 60 fill. — Árpa 16 kor. — fill. 17 kor. 40 fill. — Zab 16 kor. 20 fill. 16 kor. 50 fill. — Kukorica 15 kor. 60 fill. 16 kor. — fill. — Lenese 24 kor. 40 fill. 24 kor. 60 fill. — Bab 14 kor. 20 fill. 14 kor. 80 fill. — Kéles 9 kor. 40 fill. 9 kor. 80 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörösa 14-hara term. szettől aránkamentes 120—130 Vörös Jóhara. kis aránká 200—170 Vörös Jóhara, nagy aránká 150—155 Luczerna, természetű aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránká 160—170 Luczerna, barnás szemű 150—155 Siborheve 38—40 Baltaczin 40—42 Muharmag 16—17

Szerkesztői üzenet.

Zetelaky. Költeményében helyes a gondolat; de hiányzik belőle a költséget.

K. C. Dalait, ha sok időnk lesz átdolgozzuk. Így nem közölhetjük.

K. J. Valkháza. Mindenesetre közöljük. Csak tessék a többit is feldolgozni, közölhetjük velünk.

L. L. Nagykálna. Nagyon későn jött. Csak a jövő számban jelszhetnek meg.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi okt. 11-től 1908 évi. okt. hó 18 áig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Chlub Nándor, Bátovszky M.	leány	Anna

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Válása
Néma János, Manyuch Mária	r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Kaszás Erzsébet	14 nap.	Görcsök
ösv. Tausz Károlyné	60 éves	Hasihagyomány
Kaczián Margit	13 hónap.	Tüdőgyulladás

Nyilttér.

A makacs meghülest

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsió.

A Scott-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedjétek — a halasat — kérjék figyelembe venni

annyira kellemes ízű, hogy azok a kik nem bírják el a közhatalos csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsió-val.

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsió sokkal jobb hatású az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó házszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszertárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalomcsillapító és erősítő

bedörzsölés,

ahamert, régi jóhírű házszer

szaggatás és illésből származó

mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 2 kor. 2.

Kapható minden gyógyszertárban

és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész

és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

FOGORVOS

Univ. Med.

Dr. SPIEGEL

az összes gyógytudományok tudora, specialista száj- és fogbeteggek részére

Léva-ra megérkezett

és már csak 8 napig fog működni.

Lakik: Steiner szállodában.

Mérsékelt árak! Munkámért jóállást vállalom! Katonák és állami hivatalnokoknak engedmény.

Rendel egész napon át.

600 hectoliter

fajszőlőből — mézestehér, olasz rizling, zöld szilváni, bakator, rakszőlő stb. fajokból szűrt 18—20 fokos must eladó.

Főhercegi Uradalom

KISTAPOLCSÁNY.

Szüretelés folyamatban van ugyanott tiz hectoliter két éves törköly-pálinka és nagy mennyiségű téli alma is kapható.

Eladó tűzifa. 100. erdei öl tűzifa

Nemes-Orosziban

Kazy László erdőgazdasságában eladó — Ezen fából 75 öl kemény hasított, 25 öl gömbfa. — Tudakozódni lehet tulajdonosnál.

Eladó ház. Schöller utca 7 számú

Tóth József féle ház szabadkézből eladó bővebb felvilágosítást adok az örökösök nevében Tóth László a Bars megyei népbanknál.

Saját termései Tokaj Hegyaljai

szamorodni bor 1904 évből literje 2 kor. Négy 1 literes üveg egy postacsomagk — Egy 136 literes hordó 240 korona. — Pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett szállít dr. Haas Bertalan ügyvéd Sátoralja-ujhely.

Kőtaragó. Lépcső, kocsiakó sirket

és bármennyű szakmába vágómunkát és bármily nagy megrendelést is a legjutányosabb árban elvállalom — Nagybecsű megrendeléseket pontosan teljesít. Bukovics István kőtaragó m. Vámos-Ladány.

Bor pince. A báti uton egy bor

kiadó. pince és magtár bérbé

Értekezni lehet ösv. Duben Józsefnél — Kossuth-utca 19. sz. a.

Zsákkölcsönző Léván ad

kölcsön. zsákokat úgy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákat és zsákokat is jutányos áron elad Ungár Adolf Léva Kohári utca.

Téli elrakásra szép különleges

fajú csemege szőlő kapható Forgács-féle „Kákai” szőlőben, ugyanott jó zamattú fehér és vörös Ö. és új bor 50 litertől feljebb kapható.

Eladó háztelkek

A Heinrich féle tag parcellázva háztelkettől eladó

Bővebb felvilágosítással szolgál Dr Kmoskó Béla ügyvéd. akínél a parcellázás terv is megtekinthető.

KÖNYVKERESKEDESÜNKBEN tanuló felvétetik

Csak a néhány gimnáziumi osztályt végzett ifjú vétetik fel,

NYITRAI ÉS TÁRSA LÉVA.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leg gondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéremélt!
Megtakarít fáradtságot és vesződséget
kíméli ennélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
- Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

Görccs csillapító szélhajtó

Hodony-csöppek

1844 óta használatban levő étvágy-
gerjesztő, emésztést elősegítő házi-
szer.

Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K, 50 f. után-
vét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszer-tárában
Gloggnitz (Alsó-Austria.)

NESTLÉ

GYERMEKLSZTJE
csecsemők lábbadozók
gyomor-bajosok részére
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. Kapható minden gyógyszer-tárban
és drogeriában, ugyanott ismerhető iratok ingyen.

Szőlő-oltvány

A szőlőről nagy képes arjegyzékemet
ingyen és bérmentve küldöm meg, a ki
címet tudja ja.

Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem
akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.
Gyökere oltványokból, amerikai és európai sima
és gyökere vesszőből, a világhírű Dela-
vare-ből 1 1/2 millió készlet, 0 eszt. és pontos
kiszámlálás. Cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőtelepe, Bihardieszeg.

Meg azokat is, akik ev-ken at mást
használtak, meghőitoita a valódi

E r ő

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán
jó és hatásos házi-szertől várni lehet.

Őre az egészségnak, fertőtlenít, erősít és edzi
az izmokat, fájda/omcsillapító. Páratlan mint szá-
viz, haj- és bőrpólszer.

~ Szükséges minden háztartásban, ~
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld után-
vétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

Kosmos laboratórium Győr.

Kapható mindenütt!

Globin

czipótisztítószer
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piac téren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára
— ujonnan épült házamban nagy választékú

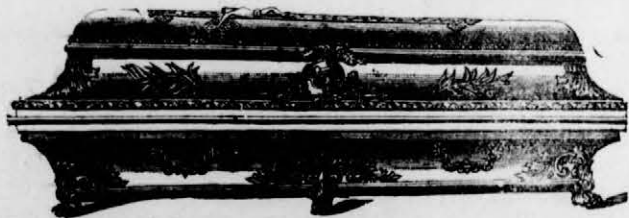
állandó géпкиállítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődők közön-
séget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen
látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálok.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzeséplő
készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban
valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Fa- és érc koporsók.

Szabadalmazott ércoporsók Beschoner gyarából
légmentességű. Gyermeknek 18 koronától fölfele. —
Felnőtteknek 80 koronától 100 koronáig.

Fakoporsó
Gyermeknek 4 koronától fölfele. — Felnőtteknek
16 koronától fölfele.

Koszorú 1 korona 80 fillértől 20 — 30 koronáig.

Raktár: Kern Testvéreknél Léván.

Meghívók

diszes kivitelben készítettnek
Nyitrai és Társánál Léván.

1908. évi 3334. szám.

Feladasi hirdetmény.

A brodi m. kir. erdőgazdálkodás „A” gaz-
dasági osztály I. vágássor 3 tag 49 erdőrésztlet
1908. évi vágásterületen ledöntött, kergezett, az
1908. évi június hó 22-én és 26-án a vágás
területén keletkezett erdei tüzek által felületen
megégett, az égett részekről megtisztított, meg-
hosztolt — hossz — és vastagságnyi méretjegy-
zéssel és folyó számmal ellátott 187. drb fenyő
szálfa tönél való eladása iránt a zsarnóczi m.
kir. erdőhivatal tanácstermében 1908. évi no-
vember hó 9-én, délelőtt 10 órakor nyilvános
írásbeli versenytárgyalás tartatik.

Kikiáltási ár: 3374 korona.

Bánatpénz: 340 korona.

Az árverési és szerződési feltételek a zsar-
nóczi m. kir. erdőhivatalnál szerzethetők be.
Távirati és utóajánlatok el nem fogadhatnak.
Zsarnócza, 1908. évi október hóban.

M. kir. erdőhivatal.